

tussen Duin & Dijk

Themanummer

Wintervogels

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 15 4 ● 2016

Goudplevier

Goudplevieren verraden zich in het open landschap waar we ze kunnen aantreffen door hun zachte melodieuze roep. Het zijn, evenals kieviten, plevierachtigen met een klein snaveltje waarmee ze alleen in de zachte bovenlaag voedsel kunnen bemachtigen. In de herfst zijn ze vrij eenvormig gekleurd, in het voorjaar vallen ze op door hun broedkleed met donkere buik en borst.

Buiten het broedseizoen foerageren goudplevieren meestal in grote groepen. Goudplevieren die in Nederland verblijven, zijn afkomstig uit Scandinavië, Finland en het noordwesten van Rusland. Hun aantallen lopen snel op in september en oktober en in zachte winters kunnen flinke aantallen blijven pleisteren. Bij het invallen van de vorst trekken veel vogels naar Zuid-Europa en een deel naar Engeland. Vooral de vogels in Frankrijk en Spanje hebben dan te lijden onder jachtdruk. Tijdens de trek terug naar het broedgebied in maart en april passeren veel vogels onze provincie, maar zij verblijven er dan slechts kort.

● Foto: Jankees Schwiebbe.

Voorkomen

In 113 atlasblokken (72%) is de goudplevier vastgesteld. Het zwaartepunt van de verspreiding ligt in de vochtige graslanden op veen- en kleiachtige bodem, waar het gras door maaien of begrazing kort gehouden is en waar ze kunnen foerageren op regenwormen, spinnetjes en insectenlarven. Ze sluiten zich dikwijls aan bij kieviten, die eenzelfde voedselvoorkeur hebben. Waterland, de Zeevang, gebieden

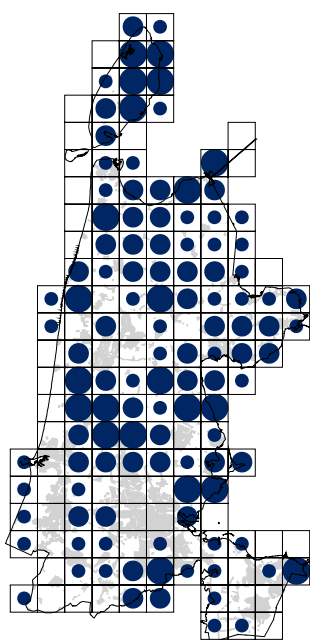
rond het Alkmaardermeer en Amstelland herbergen de grootste aantallen. Maar ook op graslandpercelen in de Noordkop en op Texel pleisteren regelmatig grote groepen goudplevieren. Op akkers wordt soms ook gefoerageerd of gerust. Verder pleisteren ook veel goudplevieren langs de Waddenzee op Texel en bij Wieringen.

Veranderingen

De verspreiding van de goudplevier in de wintermaanden was in 1978-83 ruimer dan in 2012-2016 (130 tegen 113 atlasblokken). Door bemesting en hogere temperaturen in herfst en winter groeit het gras nu op veel plaatsen langer door, waardoor ze de prooi minder goed kunnen zien. Dat zou een verklaring kunnen zijn voor de dalende aantallen. De omvorming van graslanden tot bollenpercelen in de Noordkop kan ook een rol spelen. Ook sterk ontwaterde graslanden kunnen hun stapelvoedsel – regenwormen – onbereikbaar maken. In de jaren tachtig van de vorige eeuw werden in Noord-Holland in de herfst 100.000 goudplevieren geteld, nu nog ongeveer 30.000.

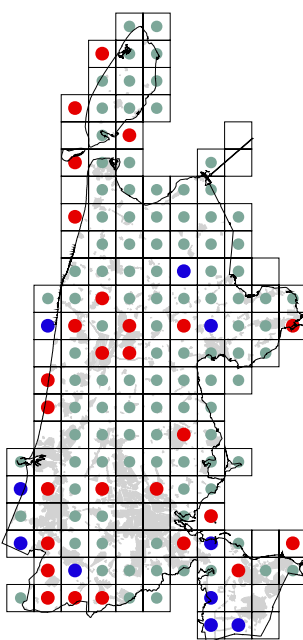
Een andere oorzaak van die daling is dat tegenwoordig in de winter veel hogere aantallen worden geteld in Zuid-Zweden en Denemarken. Ook kiezen goudplevieren mogelijk een oostelijker trekweg naar het zuiden.

Dirk Tanger

verspreiding

- 1 - 100 ex
- 101 - 1000 ex
- > 1000 ex

verandering

- alleen in 1979-1983
- beide perioden
- alleen in 2012-2016